Vaslui
Vremea nouă

Mihai Eminescu, poetul nepereche al neamului românesc, era genial si ca functionar al statului: extirpa coruptia din învãtãmântul de atunci

15 ianuarie 2025

By**Simona DANDA**

OMAGIU… Creatiile poetului Mihai Eminescu rãsunã astãzi în întreg judetul. Se împlinesc 175 de ani de la nasterea sa, iar pentru a marca cum se cuvine ziua, toate institutiile culturale au programat pentru aceastã zi activitãti mai mici sau mai mari de omagiere a „Poetului Nepereche”. Biblioteca Judeteanã „Nicolae Milescu Spãtaru” gãzduieste încã de la începutul sãptãmânii activitãti cu elevii, în cadrul cãrora le prezintã informatii despre viata si opera lui Mihai Eminescu, le explicã de ce este considerat poet national si care a fost impactul sãu asupra literaturii române. La rândul ei, Scoala Gimnazialã nr. 6 din Vaslui îsi celebreazã patronul spiritual printr-o serie de activitãti.

Cu toate cã nu existã români care sã nu fi citit mãcar o poezie a „Poetului Nepereche”, nu toti stiu cã pentru o scurtã perioadã de timp acesta a îndeplinit

functia de revizor scolar al judetelor Iasi si Vaslui. Printr-un ordin al Ministrului Învãtãmântului si Cultelor, Titu Maiorescu, este numit la 1 iulie 1875 revizor scolar al judetelor Iasi si Vaslui. Luându-si în primire postul, se apucã de lucru cu o responsabilitate de invidiat, conjugatã cu spirit administrativ, punctualitate, ordine si disciplinã.

Mihai Eminescu, surprins de un învãtãtor rostogolindu-se cu sania din cauza viscolului si a zãpezii. Se îndrepta spre Perieni

Documentele vremii ni-l prezintã pe tânãrul revizor scolar în plinã actiune: „colindând sub arsita lui august prin cinci-sase sate din judetul Vaslui, într-o singurã zi sau strãbãtând, sub ploile lui noiembrie, drumul pânã la Andrieseni, urcând dealurile pentru a ajunge la sipote si întorcându-se prin glodurile Jijiei, în aceiasi zi, la Andrieseni. Mãrturii vechi, ca cele ale învãtãtorului Mihai Lazãr ni-l aratã pornind în miezul iernii, cu o sanie de împrumut, de la Cirniceni spre Perieni si rostogolindu-se cu sania din cauza viscolului si a zãpezii. El a îmbrãtisat cu entuziasm cele mai variate probleme din învãtãmântul iesean si vasluian, cum ar fi rezolvarea de adrese, organizarea de concursuri pentru ocuparea posturile vacante, trimiterea de misive prefectilor, alcãtuirea rapoartelor pedagogice, tinerea de conferinte, participarea la sedintele Bibliotecii Centrale a Universitãtii din Iasi”, explicã Maria Martinescu într-un articol din revista Acta Moldaviae Meridionalis din 2009.

În Vaslui, Mihai Eminescu a inspectat 19 comune si 55 de „cotune„

Fiind însãrcinat sã întocmeascã un „tablou” privind reorganizarea retelei scolare din judetul Vaslui, Mihai Eminescu inspectează în perioada 10-28 august 1875 aproape tot judetul Vaslui, 19 comune si 55 de „cotune”, aflând „alte piedice ce se pun învãtãmântului”. Într-un articol din revista Tribuna Învãtãmântului, se explicã cã Mihai Eminescu consider cã acest tablou considerã necesar, întrucât cel întocmit de prefect „îndeplineste numai formal intentiile ordinului ministerial”. „În urma acestei prelungite inspectii în judetul Vaslui, revizorul notează o multime de aspecte negative: frecventã slabã în scoli, sãrãcia „muncitorului agricol”, coplesit de greutãti publice, mortalitatea infantilã adesea îngrijorãtoare, slujbasi multi si fãrã rost la primãrii, scoli nereparate, salarii neplãtite de trei luni. În statistici si-n rapoarte face propuneri si recomandãri pertinente prefectului privind reorganizarea si arondarea scolilor, precum si încadrarea acestora. În toate, revizorul Mihai Eminescu dovedeste clarviziune, interes, consecventã, pasiune si dorintã de îndreptare grabnicã a problemelor scolii. Ia apãrarea învãtãtorilor nãpãstuiti pe nedrept de administratia localã, de primari, de preoti. De la început ia totul în serios, chiar în grav, face totul cu o sârguintã de neimaginat, luptã sã

schimbe ceva, dar l-au schimbat pe el din aceastã functie practicile politicianiste, si astãzi uzitate”, se explicã în revista Tribuna Învãtãmântului.

Mihai Eminescu se lupta cu mafia din sistem. Cum a pus cu botul pe labe un primar care pusese suplinitor la scoalã, un copil de 12 ani

INCREDIBIL…Numeroase documente aflate în arhive vorbesc despre situatia grea a scolilor din acele timpuri. Maria Martinescu prezenta, în 2009, într-un articol din revista Acta Moldaviae Meridionalis, cã în „arhiva veche a scolii din Sipote se gãseste vechea corespondentã prin care învãtãtorul aratã cã scoala nu are nici un fel de mobilier si a adus câteva scânduri pe care le foloseste ca mobilier – bãnci. (…) În adresele trimise Ministerului cerea organizarea de concurs pentru posturile vacante. Concursurile erau, si atunci, o simplã formalitate si Eminescu a cãutat sã facã ordine la concursuri, dar trebuia sã lupte cu favoritismul. Avem exemplul unui primar dintr-un sat care era de acord sã asigure local pentru scoalã si salariu pentru învãtãtor, dar nu pentru orice învãtãtor, numai pentru preot. Preotul care se vedea titular si cum scoala era prea departe de locuinta sa, el propunea un suplinitor, un nepot al sãu în vârstã de 12 ani, iar salariul revenea preotului. În legãturã cu acest caz, Eminescu spune urmãtoarele: „certificatul primãriei care atribuie unui copil energie în exercitiul functiei de monitor, e de-a dreptul ridicul”.

Mihai Eminescu s-a opus mutãrii învãtãtorului din Tomesti la Dumesti

CAVALER AL DREPTÃTII…În nenumãrate cazuri, Mihai Eminescu s-a opus numirii învãtãtorilor atât de prefecti si primari, cât si celor numiti de Minister. Avem exemplu numirea învãtãtorului Hasnas, lipsit de pregãtire si metodã si propune în loc un tânãr bine pregãtit. Eminescu s-a împotrivit când cei de la Minister au vrut sã o scoatã din învãtãmânt în mod samavolnic pe directoarea scolii de fete din Roman. Revizorul se opune si mutãrii unor cadre didactice si hotãrãste cã mai întâi trebuie analizate si dupã aceea fãcute. Este cazul învãtãtorului de la Bârzesti, mutat la Tibãnesti, al învãtãtorului din Tomesti, mutat la Dumesti. De cele mai multe ori, învãtãtorii erau persecutati de primãrii si urmãreau mutarea lor în alte sate. Revizorul lua apãrarea învãtãtorilor si spunea cã interesul pentru scoalã de cãtre actualul primar si fostii primari era masca unui interes privat. Multe hârtii îngãlbenite de vreme ne vorbesc despre lupta dusã de Mihai Eminescu pentru apãrarea drepturilor învãtãtorilor”, prezenta Maria Martinescu în revista Acta Moldaviae Meridionalis.